

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egyes évre 10 k. — kr.
Félévre 5 " " "
Negyedévre 2 " " "
Egy órára 1 " " "

Egyes szám ára 4 kr.

Felölös szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Főmunkatárs: **Dr. KIRÁLY PÉTER.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:

Hat hasabos petit sorozat 5 kr. Nagyobb terjedelmű és többször
hirdetéseik alk. szerint jutányos arón vetetnek fel. Bélye díj ni
den külön beiktatásért 30 kr.

Szándékos-e, vagy szándéktalan?

— Államjogi problema. —

Bizonyos, hogy a felejthetetlen királynénk ravatala körül alkalmazott cím-rekből egészen hiányzott, a nagy halottnak **Magyar királyné** voltát kifejező minden jelzés.

Ez az államjogi nagy mulasztás: szándékos volt-e vagy szándéktalan?

Ez a kérdés jogérző magyar előtt nem közönyös; sőt megnyugtató feleletet követel.

Két távirat fekszik előttünk, amelyet már lapunk vasarnap éjjeli — a királyné temetése alkalmából rendezett «Rendkívüli kiadás»-ában ismertettünk is. Az egyik érkezett szept. 17. este 6 ó. 42 perczkor — így szól:

«**Bécs**, szept. 17. A királyné ravatalát környező cím-reken »Elisabetha Imperatrix Austriae« felirás regimintásként való, amelyeket a ravatalt felelő műszaki közegek ezuttal használtak; de az udvarmesteri hivatal illetékes egyenel már tegnap — részben **önszántukból** elrendelték annak kijavítását, úgy hogy ma már a címerek felirása ez: »**Elisabetha Imperatrix Austriae et Regina Hungariae**«.

Ily tartalomú táviratot közöltek már a fővárosi lapok általában s a hivatalos «Bud. Tud.» is e tényt megerősítvén, a felháborodott magyar államjogi érzés, megnyugtatóvá lőn és elcsillapodott. (?)

De rögtön érkezett lapunkhoz egy másik távirat 6 ó. 50 perczkor:

«**Bécs**, szept. 17. Éjjeli lap írja: Lapunk zartakor telefonon jelenti tudósítónk: 12 órakor bent voltam a templomban, valamiat bent voltam a Kapucinusok sírboltjában, ahol a címerek alatt mindenütt ez áll: Elisabetha Imperatrix Austriae« és sehol sincs: »Regina Hungariae«. Ezenfelől személyes tapasztalásom alapján jelenhetem, hogy a »**Bud. Tud.**« cáfolata, melyben azt állítja, hogy a főudvarmesteri hivatal kiigazította a felirást, nem felel meg a valóságnak.»

Ha ezt a két táviratot hiteles tényen alapultnak vesszük, a min, minthogy szemtanu közléséből nyeri erősségét, — nem is kételkedhetünk: látjuk, hogy az utóbbi lerontja az első közleményben foglalt állítás igaz voltát.

Bizonyos az, hogy ama közlés, mely szerint a «ravatali felállító műszaki közegek» által használt «regiminták» nyomán elkövetett vétséget az udvarmesteri hivatal már tegnap észrevévé, rögtön **önszántából** elrendelte annak kijavítását st. csakhogy a nem felel meg a valóságnak, mert azt a közjogi sérelmet a magyar-képv-előház elnöke

Szilágyi Desső vette észre, amikor a Magyar Nemzet képviselete nevében közelített szent kegyelettel a Magyar királyné ravatalához, hogy a Nemzet köszörűjé tette elhelyezze, s ő, megütözve a jogsértő mulasztáson, figyelmeztette az illetékes hivatalt e botrányos hiányra. Ha pedig ez ismét kétségbe nem vonható tény igazságánál fogva az udvarmesteri, önszántából való kiigazítást elrendelő figyelem valótlan: látni való, hogy annak egész mivolta kevés vagy semmi hitelű... s az igazság becsével az utóbbi távirat bír.

De tegyük fel, hogy az udvarmesteri hivatal a mulasztást helyre hozta; mégsem nyugtathatja meg e kiigazítás a jogaira Bécs irányában méltán feltékegy Magyar nemzetet... mert lelkében ott marad a kérdés: szándékosan követte tetten-e el a hiba, amikor az jogsérelemmé válik; vagy szándéktalanul, amikor enyhül ugyan a bűnsúly, de bosszantó volta meg is megmarad — azon tudatban, hogy Bécsben ahol a ceremóniakat egészen a gyűlöletes pedánszágig megtartják: csak a magyar állami közjogi iránt köteles törvényes figyelemre nincs gond és az ebben elkövetett mulasztást nem is veszik észre előbb, csak akkor amikor nem kisebb személy, mint a társbirodalom képviselő hazának elnöke meglátta s a jöhető súlyos eshetőségekre reámutatott.

És ha kiigazított is a hiány a ravatalnál, de megmaradt a sírboltban; nem fajhat-e minden magyarnak az, hogy dicső emlékü Koronás Királynéját, a mult szenvedéseiből feltenyesztőjét, a ki államának romjaiból új alapon felépítését jog és igazság szeretetével elősegítette, nem találja a habsburgi királyok sorában legfelségesebb méltóságát jelölő »Regina Hungariae« felirással megjelölve... és a késői magyar nemzedék is hiába keresi ott e név alatt...

Vagy talán az a becses alkotásokra hatékony rokonszenv, amelylyel a Magyar Nemzetet magához kapcsolta s újjászületésre lelkesítette, amelylyel kiérdemelte minden magyar királynék felett a »Szeretett királyné« nevet: éppn oly büne lett volna az üdvözítő és üdvözölt léleknek, hogy emiatt kellett glóriájának legdragább ekkövet kitörni azzal, hogy ama felirás nélkül nyugodjék sírjában... mert azt nem írja elő az atörökölő udvari etiquette s nem úgy kívánja a bécsi magyar-gyűlölet.

A Habsburg-Háznak lehetnek — elhiszük, hogy vannak is udvari szabályai; de azok értéktelenekké váltak az új alkotmányos államalakulás sal, amelyben a magyar szent korona, amelylyel Erzsébet királyné vállalt is érintették azt jelenti, hogy az **Oszt-rák-Magyar birodalomban a Magyar birodalom teljesen egyenjogú fél** s ezt tartoznak elismerni Bécsben is. E jogot feltűnően ki kellett volna emelni a Királynék egész temetése szertartásánál — megjelent királyok vagy ezek képviselői s Államok követői előtt is!... Vagy a Magyar Nemzetnek vére és pénze kell csak... államjoga pedig mérő fekező?

Még mikor a Király önmaga elismeri és köszönetet szavaz a magyar kormány fejének, illetőleg általa a Magyar Nemzetnek azon szeretetteljes hódoló tisztelgést, amelyet Királynéja gyászos halála feltti igaz bánatában mint valóban egy nemzet oly őszinte odaadással, párt, vallás és nemzetiségi különbözőségei nélkül kifejezett: még s ennek méltánylása és ehhez járulás helyett akár hagyományos szertartásból, akár el nem nyomható magyar-ellenes szemből öven a kegyeletes, de egyszersmind alkotmányos, jogértő, önértetes büszke magyar nemzeti szívbe is gyilkot kellett dőlni?...

A Magyar-Nemzet megsebzett szívében ápolni fogja mindezek dacára «Szeretett királynéja» drága emlékét és keres méltó kifejezést eszent érzelemnek, habár a kiszendedett test a Habsburgok sírboltjában «Imperatrix Austriae» és nem egyszersmind «Regina Hungariae» jel alatt nyugszik is. Majd meg lássák mire képes a Nemzet hálás kegyelele! De az **országgyűlésnek addig is számon kell kérni: a szándékos államjogi sérelmet és meg kell orvosolni**... A magyar birodalom tekintélye és a Nemzet nyugalma megköveteli, hogy Bécsben, vagy a világban sehol ne páccakázzanak vele!

Igy nyughatik csak békén az a Nagy Királyné, a kinek üdve volt e földön a Nemzet iránti szeretet, a mivel dicsőítette meg felkent fejét — és érdemelte ki a Nemzet hálás kegyeletét, a mely annál fogyhatatlanabb lesz, kell lennie, mennel inkább ak rják ellenségei e szent érzésében megbotrányoztatni.

— a — r.

BELFÖLD.

A Petőfi társaság ma délelőtt tartott ülésén adotti kifejezést a királyné halálán érzett fájdalomnak. Varady Antal ékes szavakban tolmácsolva a bennünket ért nagy fájdalmat. Iditványozta, hogy a társaság jegyzőkönyvéleg adjon kifejezést mély gyászának, amelynek külső jeleül egy díszes koszorút, az elnök helyezett a királyné ravatalára. Ezután három alkalmi költemény következett Endrődi Sándor, Jakab Ödön, és Abrányi Emilé.

Munkásgyűlés az anarchizmusról és a szocializmusról. A kerepesi-út 68 ik számú vendéglőjében ma mintegy 1000 munkás egybegyűlt. Bokányi Dezső, az ismert munkászvezér egy órán át beszélt gyakran megszakított tetszés mellett. Hosszasan fejtegette az anarchisták és a szocialisták elvei közötti különbséget, majd így folytatta:

Az anarchisták a hatalom nélküli állapot hívei. Hoznak-e azok hasznát a munkásnépre, ha akárhány gyilkos-ágot követnek el. Azt mondják: megtette kötelességét, jöjjön a másik. Ostoba felfogás ez, a világ munkásai huzzak-e abból hasznát, akár mit tett Luccheni. Megölték Carnotot, az orosz czart, sok mást, a munkás sorsa nem változott. Hiszen egy munkaadót ki kellene vezetni, ami — természetesen — eredményt nem szűlné. Tanítani és tanulni, ez a szociáldemokraczia jelszava. Elítéli az anarchizmust, mivel az ezelőző nem tart.

A Hortobágyon.

Vendé Aladar író-társunk az országos monográfia segédszerkesztője, városunk monográfiája érdekében több nap óta a Hortobágyon tartózkodik, mint Debreczen város vendége, hogy ott a szükséges tanulmányokat megtegyje és a hortobágyi népet és annak életét képekben megörökítse.

Író-társunk korra reggeltől késő estig járja a nagy Hortobágyot, váltott lovakon, faradhatatlanul kutatva és tanulmányozva Franka s Bértalan ur márai biztos és tisztje Plavics ur szíves és alapos kalauzolása mellett. Tegnapelőtt a saár említett két dán vendég

csatlakozott hozzá, a kik aztán egész napon át járták a nagy pusztaságot, és nagy érdeklődéssel nézték meg a gulyások és csikók tanyáit a vasalókat, és azok berendezését, ahol az egyik helyen rögtönzött ozzonnát főztek számukra, tészta-kása képében, a mit jóízűen fogyasztottak el. Látták a ménes terelést, a panyva-vetést, a gulyákat, mely alkalommal véletlenül egy kis parázs bikaviadalnak is szemtanúi voltak.

A déli báb is úgy működött mintha megrendelték volna ép így a napfelkelte és a naplemente is, amelyek a Hortobágy régi hírnevéhez méltóan ez esetben is kifogástalanul megtették kötelességüket. A két előkelő dán vendég egészen el volt ragadtatva a látottaktól és különösen a Hortobágy népet dicsérték akikről azt mondták, hogy okos, szép önérzetű, nyajjas és különösen finom és tapintatos modoru emberek.

„Rudolf királyfi legendája.“

Egy helybeli lap-társunk ezen a népek kapós mesét, ügyesen kihasználva szenzációkeltésre, azzal, hogy a bujdosó királyfi anyja Erzsébet királyné temetésén szept. 17. Bécsben megjelent.

Szépeknek tartjuk a legendákat, regéket, még a meséket is, ha azokban van erkölcsi tartalom, amelyvel az elbeszélő a népet képi, javítja. De a midőn egy ilyen nemzetet megrázó szomorú alkalommal a népközt bujkáló mesét úgy adja elő, hogy a felületes olvasó azt nem mint mesét, hanem mint tenyt fogadhat el, amint ennek Debreczen utcáinak a kevésbé művelt nép aszonyai között az újságlappal csoportosulva tegnap is szemünk láttára és fülünk hallatára valóban szenzációs jelenetek közt voltak elő bizonyítékai: nem hisszük, hogy helyesen ese-

jekednek, tovább terjesztvén s egészen történetivé tevén a bal hiedelmet.

O igen, ott volt Rudolf királyfi a bécsi nagy temetés idejében, ott a habsburg ház sírboltjában. Találkozott a fájdalmas anya lelke, fiával — az égben; és kiszívott tetemeik egymás közelében is nyugosznak odaienn, ahol már nem faj semmi. De ez a megczófolhatatlan tény nem legendaszerűség, hanem szomorú való-agánál fogva kelthet és keltet is szenszációt.

„Erzsébet királyné ösztöndíj-alap“ a főiskolában.

Már röviden jeleztük, hogy mily szépen, az elkövető nagy királynéhoz méltóan akarják a főiskolában Erzsébet királyné emléket megörökíteni a századokon át adásos hatására tenni. Ő fele legszebb tulajdonság volt sok nemes jellemvonása közt a humanizmus; a humanizmus oltárán gyujtanak langot az ő magasabb lelkeinek azok, kik az Erzsébet királyné nevével nevezendő főiskolai ösztöndíj-alapot kezdeményezték, kik ez ügyet tovább viszik s kik aldozataikkal letesítéséhez hozzájárulnak.

Márk Endre és dr. Baczoni Lajos kezdeményezése folytán előtanácskozás volt e tárgyban a főiskolában s itt a tervezet alapján a jelen voltak megállapítottak; majd a debreczeni társadalom legjava részének képviselői népes értekezletre gyűltek össze, melyen Kiss Áron és dr. Wolafka Nándor püspökök elnököltek, a jegyzői toll vitelére pedig dr. Nagy Lajos ügyvédet kértek fel. Jelen voltak még dr. Degenfeld József főispán, Lengyel Imre, Reichman Árnin, Kiss Albert, Mark Endre, Sesztina Lajos, Popp Alajos, Varga Ferencz, Hándtel Vilmos, dr. Magos György, Nagy Ferencz, dr. Benedek János, Bardos Géza, Aczél Géza, dr. Bokányi Samu, dr. Baum Lajos mint előadó, dr. Kovacs Sándor, Csáky Lajos, dr. Batha Béla, Kovacs Lajos, dr. Helle Karoly, So-

A végzet.

— A Debreczen tárczája. —
— 1898 szeptember 18. —

... Ért a szép menyasszony letarolt mezőre.
Vér ennek harmatja, poroszló az őre.
Pozdorja föde, mit a szél összehordott,
Lekaszalt virága földön s földben porlott.

Gyönyörű szemében köny ragyog a nőnek,
Áruló magzatja szívbéli felhőnek,
Draga gyemánteseppet sajtól ki a részvét,
Aterzi a róna minden szenvedését.

Felnezett urára: — Én uram könyörgöm!
Haragod itt többé senkit ne gyötörjön!
Ennyi csak a vágya a hazadba jötnék.
Szóli Ura mogorván: — Jaj a legyőzötnék!

Majd remeg az asszony s így szól: — Uram
[nézzed!
Fenekedik rám az iszonyatos végzet.
Almomban gyilkos vad véretem tapodta,
Könyörülj: — könyörülj! — egyre hajtogatta.

— Én, — ez lón a válasz — nem lehetek
gyöngye.
Vádolna, ki hü volt, kincseimnek gyöngye.
Nincs végzet, erő van, itt karom és mellem!
Kit lenyomva tartok, fel minnek emeljem?

Jött a vihar, a férj ezt várja mogorván;
És a bösz kincseit halomra sodorván,
Kitört abból a legértékesebbet,
— Nincs végzet! — ezt mondja a férj, a meg
[szébzett.

— Edes uram, kérlek! — riadoz az asszony.
— Mostani vesztesünk könyvet ne fakasszon!

— Édes uram, most már a gyöngyünk a róna,
— Hagyjad ezt, edesöm, ne beszéljünk róla.

Ujra zeng a vihar, sir az asszony egyre,
Arczat elborítja szemének nedve.
Kér, könyörög: — Ó, ha virulna a róna!
De nem hajt a férfi a könyörgő szóra.

... És elmegy az asszony a sivár mezőre,
Könyvet hullatja, kéi a virág tőle,
Ragyogó hajjal fut abból a rónára,
Mosolyog az asszony arcza, szeme, szája.

— Oh, neveld virág! ezt mondá a férfi.
Édes uram, látod, mosolyomat érti!
Nezzed, gyökereből sarjához a hála,
Nezzed, telek bólint mindenik virága.

— Nincs végzet! — nincs végzet! — csak
[az öröm van már.
Igy szólott az asszony, vele egyig ott jár
Gyermeke, hü társa, apoljak a rónát,
Szeretet sugarzik szívéből a szón át.

Mar virul a róna, él virága, bokra,
Aranyos kalaszit megbecsülök — sokra,
Dus termes tamad most mindenik barázdán,
Nincs a mi maradna elhagyottan árván,

Becsüli, ki látja s hall róla beszélni,
Főkelnek e multnak legendás regéi.
Uj élet a régin! hangzik ottan szerte,
Az Isten a rónát gyöngyökkel kiverte.

Jaj, de mi sikoly száll szöke Duna partján?
Egy koporsó áll ott és milliók ajkán
Nagy síras kel, tőle merev a föld öble,
Gyász borul a berezre s az utszeli rögre.

A nemzet reménye hamvad ime ottan,
Apja, anyja szíve összezúzva ott van.
Ki velünk s nekünk élt, — jaj, mi kínos
[érzet! —
Örömünk virágát elszórta a végzet.

Haj! mi zug nyugotról? — gyászos hírnek
[szárnya —
Virágok közt nyugszik a jó anya már ma
Átkozott őrvöngő, karját ráemelve,
Gyilkos aczel vege hő szívet átverte.

Szöke Duna mellé jó a gyászkiéret,
Jaj, hogy ez a róna halva se lát téged!
Elsiratja végül a cászari város,
Nekünk csak a kő jut, a szomorú gyászos.

Gyász lebeg a rónán, magas bércek ormán,
Kél kin e gyötrelmek enyvetagadó sorján,
Jaj, de azt őli a legkínosabb érzet.
Akit nem kínált meg semmitől a — végzet.

Dus László.

Omdurman eleste.

Azt a nagy örömrivalgást, amellyel Anglia a szudáni győzelem híret fogadta; most egy disszonans hang zavarja meg. Mr. Wilfred Scaven Blunt, a „Times“ munkatársa, akiről pedig mindenki tudja, hogy alaposan ismeri a szudáni viszonyokat, megszólal most lapja hasábjain és azt mondja, hogy az omdurmani csata nem volt az angol fegyverek diadala, hanem mészárlás volt, rémes gyilkolás, pusztítás volt, amely nem érdemli a csata nevet.

mogyi Pal, Sz. Szabó József, Kára i Sandor, dr. Tüdős Kalman.

Bacsoni Lajos dr. előadja, hogy Erzsébet királyné emlékeztetere a főiskola kebelében egy nagyobb valódi ösztöndíj jellegű alapítványt kellene a debreczeni társadalomnak létrehozni, melyet valasküönbég nélkül szorgalmában, magaviseletében kitünő főiskolai ifju, esetleg ifjak kapnának.

Egyesek részéről felhangzott az az aggodalom, hogy talán most a szoborra folyó gyűlés folytán az idő nem volna alkalmas, sőt az is, hogy nem ösztöndíj alapot kellene teremteni, mert az talán kicsi az elhunyt emlékehez és Debreczen városához; meg van a főiskolának elég ösztöndíja.

Ezzel szemben dr. Barth a felszólalásában kimutatta, hogy a dolog természeténél fogva az idő éppen most legkedvezőbb a gyűlésre, míg a nagy kataztrófa megrázó hatása meg a társadalom minden rétegét legelőnkebben hatja át; az ösztöndíjat nem lehet kicsinyesnek tarani, mert Erzsébet legerősebb jellemvonásának, a humanizmusnak hódol, ösztöndíjai ugyan nagy számmal vannak a főiskolának, de olyan ösztöndíjai, melyek valaskülönbség nélkül adományozhatók legyenek, — fájdalom, — nincsenek s ez nagy szegénysége főiskoláknak.

Dóczi Imre középisk. felügyelő pedig arra hivat fel az értekezlet figyelmét, hogy valódi ösztöndíja, mely jelentékenyebb segély-l. pl. egy ifju teljes taníttatását tenné lehetővé, nincsen, legnagyobb ösztöndíjaink 50—60 forra mennek.

E két felszólalás után az értekezlet egyhangulag elhatározta, hogy Erzsébet királyné emlékére ösztöndíj-alap létesítését kezdeményezzi.

Wolafk a püspök felszólalása következett ez után, ki ugyan elismeri a főiskola vezetőségét szép hivatását s ha az értekezlet az ő indítványával szemben azt mondja ki, hogy tisztán a főiskolához akarja hozzátolni az alapítványt, akkor is létesíti fillereit: de mégis jobb szeretne, hogy ha nem a főiskola ifjai felekezett küönbség nélkül hanem a városi közép- és felsőbb tanuló ifjuság felekezettkülönbség nélkül élvezhetné az ösztöndíjat.

Sesztina Lajos sorrendben minden debreczeni iskolát reszesítne benne. Dr. Bakonyi Samu szép, lendületes beszéd-

ben mutatja ki, hogy egész Debreczen tanügyi törekvéseinek szimboluma és inkarnációja a főiskola. Debreczenet összes hagyományai ez intézethez fűzik legelső sorban, ennek a legmagasb fokra fejlesztése legyen mindnyajunk főcélja, ily körülmények közt a főiskola hozo kívánja kötni a létesítendő alapítványt.

Dóczi Imre arra mutat rá, hogy Wolafk a es Sesztina indítványai, az alapítvány teljes elforgatására vezetnének; egy-egy intézet egy évizedben egyszer ha kapna s így annak intenzív hatása nem lenne: a megosztással éppen ellenkezőt érnenek el, mint akarnánk.

E két felszólalás után az értekezlet szavazás nélkül kimondja, hogy mint felekezetthez nem kötött alapítványt, a debreczeni ev. reffőiskola bankívánja létesíteni az Erzsébet királyné — ösztöndíj-alapot.

Most felolvassa dr. Bacsoni a közönséghez intézendő felhivas szövegét melyet egyhangulag elfogadnak. A felhivat lapunkban közöljük.

Majd egy szűkebb körű végrehajtó bizottságot választottak, melynek tagjai;

Márk Endre, dr. Bacsoni, dr. Nagy Lajos, Aczél G., Dr. Bakonyi S., Dr. Bartha B., Bardos G., Dr. Benedek J., Bedermann J., Csiky L., Gf. Degentel J., Dóczi J., Handöl V., Dr. Helle K., Karay S., Kiss A., Kiss Á., Kovács S., Dr. Kovács S., Lengyel I., Dr. Magoss G., Nagy F., Orosz I., Dr. Popper A., Reichmann Al, Sass B., Sesztina L., Somogyi P., S Szabó J., Széll F., Dr. Tüdős K., Vaczi J., Varga F., Dr. Wolafka N., Zador L. s evvel az emlékeztetes értekezlet véget ért.

Mi pedig szívünk egész melegével ajánljuk Debreczen város ismert áldozatkészségébe a nemes czélt, melyre az adakozást már Márk Endre 200 koronával, a Debreczen idalegyület 200 koronával és Wolafk a püspök 100 koronával meg is nyitotta.

Mindenki figyelnébe.

Az n. városi posta és távirda igazgatóság a következő sorok közlésére kért fel bennünket:

biztosította, az angol csapatok előrehaladását. De még a csatateren is az egyiptomi sereg vette ki magának a küzdelem oroszlan részét. Ok szenvedtek a legnagyobb veszteséget is. Az angol katonáknak nem maradt más hátra, mint fegyverével a derviseknek majdnem védtelen seregébe löni.

Az angol újságíró cikkkét így végzi be: — Kell-e kommentar a szudáni táviratok számadataihoz? Tízezer embert öltek meg a csatateren, tizenbetezer sebesültet dobtak a folyóba, három-negyszáz sejt el Omdurmanban, fogoly pedig mindössze csak három-négyezer van. Ez lehet boszu Gordonért, de semmi esetre sem bátor ággal megvitt küzdelem, semmi esetre sem olyan győzelem, amelyet Te Deummal lehetne ünnépelni:

A szudáni hadjárat révén újabb angol-francia konfliktus van keletkezében. Erre vonatkozólag ma a következő táviratot kaptuk:

London, szept. 18.

A Morning Post-nak jelentik Kairóból: Kitchener pasának korlátlan felhatalmazása van arra, hogy Fasadára, mint egyiptomi területre igényt tarthasson és szűkség esetén erőszakot is alkalmazzon a jelenlegi helyőrség eltávolítására. A Daily Telegraph-nak kairoi távirata szerint Kitchener pasának az a szándéka, hogy Marchant utimátumban szólítja föl Fasoda azonnali kiűtésére. Ha a francziak erre tüzelnenek, erőszakkal veszik be az erődöt.

Utóbbi időben közkeveltségnek örvendőnek a magánvállalatok által előállított képes-levelezőlapok. Ezen levelező lapok szállítása, postai szempontból kifogás alá nem esnék, ha az illető nyomdak nem vettek volna fel azt a szokást, hogy azokat czimlapjaikon levelező lapok fejraton kívül meg Magyar kir. posta felirattal, sőt néha a magyar czimer lenyomatával is ellátják, ami a levelező lapoknak azt a jellegét adja, mintha azokat a m. kir. posta bocsátotta volna forgalomba. — Eltekintve attól hogy a jelzett képes levelezőlapok elcses és gyakran a jobb izlést sértő rajzaikkal, ha a posta hivatalos kiadványainak tekintetnek a posta intézetet mint allami intézményt, nem méltó színben tüntetne fel, a posta ep ugy, mint bármely kereskedő nem engedheti meg, hogy az ő czegénél a m. kir. posta feliratot idegenek használják; a magyar czimer használata pedig epen törvénybe is ütközik.

A most szeltében hasznalt képes levelezőlapok magán ipari termékek s mint ilyenek, a fennálló postai szabályok értelmében Levelezőlap fejraton kívül egyéb feliratot sem m. kir. posta jelzéssel, sem a magyar czimer lenyomatát nem vise hetik, mert ellenkező esetben a l. lapokra érvényes díjkezelvényben nem részesülnek, a nemzetközi postaegyezmény értelmében szabályellenes kiállításuk miatt zart leveleknek tekintettek s mint ilyenek díjaztatnak. Ez nem különleges magyar szabály, hanem a nemzetközi postaszerveződés pontozata, mely a külföldön is érvényben van.

Felhivom tehát figyelmét azon nyomdákra, a melyek ily képes levelező lapok előállításával foglalkoznak, hogy levelező lapjaikat magyar királyi postac vagy más felirat czimer stb. mellőzésevel tisztán a szokásos Levelezőlap felirattal nyomassák. Ne hogy azonban a már forgalomba bocsátott ily levelező lapok ezer szabály által használhatatlanokká valjanak, azok kik magán ipar által előállított levelezőlapokat használnak, a czimlapról a Levelezőlap fejraton kívül minden más feliratot vagy czimert erős tollvonással vagy más alkalmas módon távolítsanak el s tegyenek olvashatatlanná.

Megjegyzem ebből az alkalomból, — hogy a magyar korona területén postara adott levelezőlapoknak magyar nyelven Levelezőlap feliratot kell viselniük — a Correspondenz karte vagy másnyelvű hasonló feliratok nincsenek megengedve, Horvát-Szlavonországban mindazonáltal a Levelezőlap felirat mellett ott legyen e szó horvát fordításban is. Megjegyzendő az is, hogy illem, vagy becsületsejtő avagy büntetendő es-lekmenyt involváló képet, ábrát vagy közleményt tartalmazó levelezőlapot a posta egyáltalán nem szállít. Ezek figyeembe vétele mellett a képes levelezőlapok terjesztése a magyar kir. posta részéről semmiféle akadályba nem ütközik.

A király szózata!

Kedves baró Bánffy! Azon megmérhetetlen gyász közepette, melyet Nekem és Hazamnak Istenben boldogult Ném Erzsébet Csaszárné és Királyné Ő Felsege elhunyt okozott, népeimnek szeretete és részvete, valamint a megdicsőült iranti kegyelet megható és lélekemelő kifejezésre jutott.

Szívem sugallatát követem, midőn Önt ide mellékeltem és közvetlenül szeretett népeimhez intézett köszönetemet magyar Koronám összes országaiban leendő megfelelő közvételével megbizom.

Kelt Schönbrunnban, 1898. évi szeptember hó 16-án.

Ferencz József s. k.

br. Bánffy s. k.

Népeimhez!

A legsúlyosabb, legkegyetlenebb megpróbáltatás ért engem és Hazamat.

Hitvesem, trónom ékessége, hü társam, aki életem legnehezebb óraiban vigaszom és támogatásom volt, kibent többet vesztettem, mint azt kimondhatnám — nincs többé! Egy rettenetes végzet elragadta őt Tőlem és népeimtel.

Egy gyilkos kéz, azon őrgönggő szenvedély eszköze, mely a fennálló társadalmi rend megsemmisítését célozza, a nők legnemesbiké ellen emelte tőret és csak céltalan gyűlölettel atdöfte azon szívet, mely gyűlöletet nem ismert és csak a jóert dobogott.

Azon határtalan fájdalom közepette, mely engem és Házamat érte, szemben ama hallatlan tettel, mely borzalomba ejti az egész művelt világot, mindenekelőtt szeretett népeim hangja az, mely enyhítően hat szívemig: Midőn az isteni végzés előtt, mely oly súlyos és felfoghatatlan csapást mért Ream, alázattal meghajlok, hasat kell adnom a gondviselesnek azon nagy kincseert, melyet számomra fenntartott: a milliók azon szeretetéért és hűségért, mely a szenvedés órajában Engem és Családomat környez.

Közel és távol, fent és alant, nyilvánult a gyász és fájdalom az Istennek boldogult Császárné és Királynéért. Megható összhangban cseng minden ajakról a panasz a póthatalan veszteség felett, mint hű visszhangja annak, amit lelkemben érzek.

A mint Én ferrón szeretett hitvesem emlékezetét szentül őrzöm holtiglan, úgy nepeim balaja és tisztelete maradandó emléket emel Nekik minden időkre.

Sajgó szívem mélyéből köszönetet mondok mindenkinek az odaadó részvét ezen újab zálogáért.

Midőn az ünnepi hangoknak, melyeknek ezen évet kísérni kellett volna, el kell némulni, a ragaszkodás és hű együttérzés e számtalan tanuságaira való visszaemlékezés, azon legbecsebb adomány marad számomra, melyet nekem népeim nyujthattak.

Fajdamunk közössége újabb, benső köteleket fűz a trón és a haza közt. Nepeim valtozhatatlan szeretete megerősít kötelességem nemcsak azon fokozott érteében, hogy a Réám bizott küldetésben kitartsak, hanem megerősít egyszersmind a siker reményében.

Esedezem a Mindenhatóhoz, aki oly nehezen sujtott, adjon meg erőt, hogy véghez vihesssem azt, amire hivatva vagyok. Imádkozom aida meg nepeimet és világosítsa fel őket hogy megtalálják a szeretet és egyetertés utját amelyen virujanak és boldogakká legyenek.

Kelt Schönbrunnban, 1898. évi szeptember hó 16-án.

Ferencz József, s. k.

Táviratok.

Debreczen, szept. 19.

(A «Debr.» ered. táv.) Parisból táviratozzák, hogy tegnap délelőtt az osztrak-magyar nagykövetség gyász-isteniszteletet rendezett a Szent-Xaver-Ferencz templomban, amelyre meghívta a francia köztársaság elnökét, a diplomáciai testületet, a hivatalos világot és az osztrak és magyar kolonk tagjait. Faure elnököt Hagron tabornok, a francia kormányt a kabinetek képviseltek. — A kormány tagjai közül, kik a minisztertanács miatt nem jöhettek, csakis Delcasse külügyminiszter jelent meg a templomban. Az osztrak-magyar nagykövetségek Dumba és Esterhazy gróf nagykövetségi tanácsosok, Schneider ezredes katonai attaché, a főkonzulátorokat Rotschild Gusztáv és Jakab bárók képviselték. A magyar kormánybiztosság részéről Nádai Aladar dr. megbízott jelent meg Boros irodavezetővel. A párisi Magyar Egylet Kadár alelnök vezetése mellett egy öttagu küldöttség képviselte. Ugy a Magyar Egylet, mint az osztrak-magyar Segély-egylet koszorukat is hozott, amelyeket osztrak és magyar színű szalagok díszítettek. A kettő közé helyezték el a templomban a nagykövetség óriás koszoruját, amely szintén osztrak és magyar színű szalagokkal volt díszítve. Ez utóbbi koszoru királyunk kedvelt virágából: sargarózsákból és ibolyából van összeállítva.

A templomban elsőnek Hagron tabornok Faure köztársasági elnök képviselője érkezett, azután jöttek a connugti hercege kíséretével Bureau fővikarius R i c h a r d hercegei

kíséretében, az összes ottlevő diplomaták, konzulok, aristokraták, katonai attachék és a katonai tagjai, Lose nagykövet, valamennyien mely gyászban. A vendégeket Dumba és Esterhazy nagykövetségi tanácsosok, Schneider ezredes fogadták. A templom közepén katalak állott, melynek tetején korona volt téve, körülötte egyszerű gyászpompa aranykoronás E be ü. A gyászistenisztelet után Dumba és Esterhazy tanácsosok és Schneider ezredes a templomajtóban megköszöntek a vendégeknek eljövételüket.

H I R E K.

A főiskola gyászünnepé.

Debreczen, szept. 19.

A főiskola kebelében megható gyászünnepély ment végbe ma délelőt felkeltet királynénk emlékére, a hol az ifjuság szomorulellekkel nyujtotta át őszinte és igaz kegyeletének koszoruját. Az ünnepély 9 órakor kezdődött a főiskolai dalárda megható énekével. Ennek utána F e r e n c z y Gyula jogakadémiai tanár egy mély érzéssel teljes ünnepi beszédben igaz és méltó fájdalomnak nagyságát tolmácsolta.

Királynénk rövid életrajzának elmondása után tiszta viagitásba helyezte azon mély fájdalom jogosultságát, mely most minden igaz magyar szívet eltölti. Kifejezte, hogy királyunknak a sors a keservek poharát nyujtotta, kikellett esordulig üritnie. Alkonyuló napjai fölött eddigelő édaogylaként veté el galambszárnyait a női szívet gondviselese, de a végzet úgy akarta, hogy hátralevő pályáját egyedül fussa meg.

S ha van szív, melynek gondjait a hosszú életen át egy percz sem bírta elfatolozni, ha a kebel nemessége, mely örömet az önfeloldozásban találja egyedül, ha a kedély kristálytisztasága, mely gyöngyként kőbörgő tenger mélyében az élet által megélhetetlen maradt szóval: ha a szó a szeretet tetté vált igéje e földön: úgy az senkivem volt inkább, mint szeretett királyunk hitvese. Mi az élet más, mint egy tenger, melyet a vész éjszakája gyakran elborítva, rajta az emberek elethajócskái különböző kémek és veszedelmek közt eveznek?

Partjain köröskörül a nagyok a világitó toronyok, melyek fényt vetve a hullámokra, mint a nap, megvilágitják életünk utait. Ama számtalan elethajócskák egymás mellett pillanatonként elmerülnek a nélkül, hogy az feltűnnek, de ha egy világitó torony, melyhez oly soknak élete s szerenéseje kötve volt — omlik össze; egy világ sohajt fel, mert fényének kialvásakor milliók fölött borul el az ég.

Ha majd kiralyneok sírját a történelem muzsája fogja kezébe venni, szövetnekenek világánál az érdekelt minden szülöttei eltűnnek s csak a valódi diésőség marad meg. E mennyei eredetű fény olyan, mint az, melyben Mózes csipkebokra égett; a nagyok és jelesek emléke és sírfája örökre ragyog, anélkül, hogy valaha megemésztenék! Ezek után Acsay Lajos II-od éves theologus mély értelemmel tanuskodó elegiaját szavaltta el. Városunk kiválóbb férfiai közül jelen voltak Kiss Áron püspök s gróf Dégenfeld József főispán. Ez igaz kegyeletünket méltóan tolmácsoló gyászú nepélyről azzal a tudattal távoztunk el, nagy királynénk földi alakját bár eltakarta a sír, de emléke örökre élni fog szíveinkben.

Sz. Gy.

* **Gyászhir.** Vértessy István Debreczen városnak erdemekben megöszült főjegyzője ki az utóbbi időben gyengékedő egészség állapota miatt nyugalomba vonult f. hó 18-án elhunyt. A család a következő gyászjelentést adta ki: Mely fájdalomtól megöört szívvel tudatjuk a te ejhetetlen jó férjnek, pártalan jó apának, nagyapának, apósnak, sógornak és rokonnak néhai Időbb VÉRTÉSSY ISTVAN Debreczen sz. kir. város nyug főjegyzője városi bizottsági tag, hites ügyvéd és 1848-49. honvéd huszar főhadnagynak f. hó 18-án reggel 9 órakor életének 75-ik boldog házasságának 49-ik évében 8 napi súlyos szenvedés után történt csendes elhunytát. Kedves halottunk hült tetemei f. hó 20-án d. u. 3 órakor fognak az ev. egyház szertartása szerint a Szecsényi-utcai háznál tartandó gyásza után a Kossuth utcai temetőben örök nyugalomra tetetni. Mely végtisztességetekre a megbol-ogut kártársait, rokonainkat, barátainkat s jóismerőseinket szomorodott szívvel meghívjuk. Debreczen, 1898. szeptember hó 18-án Banatos neje: Vértessy Istvánné Polgári Julianna, Gyermekei: Erzsébet özvegy Szathmari Samuelné. Mór nejevel Weber Mária, Ámes férjével Cservinka Józseffel, Káman, Maria, Lona, Ida, Juiska, Margit, Unokái: Ifj Vértessy István és Cservinka Theodora valamint számos rokonok nevében is. Áldás és béke poraira!

* **Gyászjelentés.** Mely fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk a fejejtetetlen jó nőnek pártalan jó anyának, testvernek, sógornak és áldott jó emlékü rokonnak néhai Schreier Józsefné szül. Fabian Maria asszonynak folyó hó 18-án d. u. 3. órakor, életének 45-ik évében 4 heti súlyos szenvedés és a haldokló betegségek ajtatás felvétele után történt gyászos elhunytát. Kedves halottunk hült tetemei f. hó 20-án, d. u. 5 órakor, fognak a róm. kath. egyház szertartása szerint a Homokkert utca 125. sz. házatól a Szent-anna temetőbe örök nyugalomra tetetni. Az engesztelő szentmise-áldozat f. hó 22-én d. e. 9 órakor jog az egek Urának bemu attatni. Mely végtisztességetekre rokonainkat, barátainkat és jó ismerőseinket banatos szívvel meghívjuk. — Debreczen, 1898. szeptember 18 Banatos ferje: Schreier József. Gyermekei: Elek, Testvérei: Fabian Ede és neje Fischer Anna. Fabian Terez férjével Kovacs Janos és gyermekivel. Fabian Janos nejevel Matyik Klara és gyermekivel. Fabian Erzsébet férjével Kavicsán István és gyermekei. Fabian Jozefin férjével M. dr. Karoly és gyermekjei. Sógornéja: öz. Schreier Ferencz négy gyermekével. valamint számos rokonok nevében is. Az örök világhosszág fényekedjék neki!

* **Kegeyleti tények.** A szombaton Debreczenben tartott gyászisteniszteletek imponans voltának emelésére — áldozatkész hazafiúi nemes érzületüknek halás elismerést érdemlő módon adtak kifejezést Dankó Mihály valamint a többi temetkezési egyletek tulajdonosai, a kik a templomokban a gyászdíszítményeket, nemkülönbén Paczelt Janos műkertész művirágkereskedő, a ki a virágokaditalanul ajándékozta a nemes czélra. Jól esik nekünk ezen tényekért nevezett hazafias polgártársainknak ezuton is őszinte köszönettel adozni.

* **A Csokonaiör Választmánya** tegnap délelőtt 12 órakor a kereskedelmi akadémia Csokonai termében gyűlést tartott, melyen azt határozta el, hogy a debreczeni színész-100 éves jubilárius ünnepélyét a közbejött országos gyász miatt október 23-án nem tartja meg, hanem azt november hó 27-re elhalasztja s erről a meghívott színházakat, a varmegyét, városi tanácsot stb. atratilag, a közönséget pedig hirlapok útján értesíti.

* **Técső Korona városban** 1898. szept. havában megtartott orsz. vásár alkalmából eladás vegett felhajtattott 16629 db szarvasmarha, 1916 db ló, 1846 db sertés, összesen 19391 db állat, — ebből eladatott 6898 db szarvasmarha, 612 db ló, 1069 sertés és így összesen 8679 db állat. Legközelebbi vásár [nov. 28—29.

*** Hirdetmény.** Választó polgártársaink figyelmébe: Debreczen sz. kir. város központi választmányának a felszólalásokra vonatkozó határozatait t. évi Szeptember 20—30-ig Ronesik Lajos tanácsnok hivatalos helyiségében (Városház) közszemlére kitétettek, azok kiknek felszólalása feletti határozat hozott. annak közszemlére történt kitételeit követő 10 nap alatt, azok pedig, kiknek az 1898 XXXIII t. cz. 49 szakaszában elősorolt határozatok kezbesítettek, a kezbesítéstől számított 10 nap alatt a királyi kúriához intézett fellebbezések a központi választmány elnöke Nagyságos Simonffy Imre kir. tan. polgármester urhoz benyújthatják. A központi választmány.

*** Jótékonycélú előadás a V. H. O. Sz. javára.** Tegnap este a Margit fűrdő d. sz. termében iparos ifjakból álló társaság, kitűnően sikerült műkedvelői előadást tartott a V. H. O. Sz. javára. Az előadásra egész megett a nagyterem intelligens közönséggel, a kiknek szép élvezetet nyújtottak a műkedvelők. Az előadás kitűnően sikerült, a mi egyrészt a szereplőknek — de főleg B o r a n d bacsinak köszönhető, aki szorgalmasan fáradozott, hogy ilyen nehéz népszínművet, mint a minő G é c z y István »G y i m e s i v a d v i r á g c z.« darabja sikeresen betaníthassa. Az előadás sikerét emeltek a jó rendezés, meg az érdekes festői jelmezek, amelyek a csángó nép viselését eredetiben mutattak be. A szereplők mind igyekeztek elfogadható alakítást nyújtani, amit kifjett nagy szorgalmakkal el is értek. Azonban különösen a főbb szereplők közül ki kell emelnünk a két fő női szerepet játszó M e n y h a r t Rozsikát és B a c z o n y i Erzsikét. M e n y h a r t Rozsika »Máriát« játszotta. Játékán meglátszott a komoly tanulás, hogy szeretettel, szívből játszott. Azonkívül igen csinos színpadi alak, ügyesen, otthonosan mozog a színpadon. A második felvonásban belépő dalát megtapsolták. »Magdolna«-t B a c z o n y i Erzsike játszotta. Igen kedves, szép kis menyecske volt, a ki játékával nem egyszer tapsra ragadta a közönséget. »A három sós perecz« kezdetű dalát negyszer kellett megismételni. D é n e s Ilonka igen jó nyelven harangozó nő volt. T ó t h Erzsike mint Balankáné, S z a b ó Ida öv. Fabianné szerepében igen jól voltak. A férfiak közül különösen F a b o t o n i István mint Imre vált ki, szép férfias alakjával, higgadt, átértett játékkal — különösen a dramai részben — szép sikert aratott. Igen ügyesek voltak és nagy derűséget keltek M e n y h a r t Lajos Csura harangozó szerepében és B i r i n k e G á b o r mint M a r c z i. — Különben az összes női és férfi szereplők jól voltak. Az előadást vacsora és táncz követte s az ott voltak a reggeli órákban igen kedves emlékek tértek haza.

*** El-e még André.** Az Amerikában megjelenő Philosophical Journal cz. spiritisztá lap a következő cikket közli Andrééről: »Három év óta Bringhamptonban (New-york állam) lakik Leege k. a., Andree unokanővére, aki spiritiszta és látóki medium. Beszéli, hogy Andree is spiritiszta. Őt magát is Andree vette rá a spiritisztaságra. Tanulmányuk után annyira vittek, hogy a legnagyobb távolságban is megtudják egymást látni a csillagban. Mikoriban Andree utjára készülődött, megígerte neki, hogy miheiyt megerkezik az északi sarkra, értesíti. A felszállás 1897. majus 18. nán Leege kisszony egy éjjel hirtelen felebredt és meglepetve vette észre, hogy egy emberi alak surran el mellette, s Andree ismerete fel. A kísértet intett neki, hogy kövesse. Rögtön fölkel és mintegy ismeretlen erő által hajtva, követte. A légürben repültek és látta, mint tűnek el alatta a városok, me-

zők fak, hegyek, végre egy nagy tenger fölött találta magát, melybe egy földnyelv nyult be. A kísértő szelem ekkor felmutatott a zenit, ő felnézett — és feje föött látta ragyogni a sarkcsillagot. Ezután folytatta legutjat és nemsokára egy keskeny földnyelv fölött lebegett, a hol egy satrat veti észre, mely a léghajó roncsából volt összetakolva. A sátorban tűz lobogott és körülötte a udtak Andree, Terindberg és Fraenkel. Ebben a pillanatban hideget érzett, visszanyerte eszméletét és szobájában, agyba tekve találta magát.

Azon első útja óta még kétszer tette meg ezt az utazást, — csillag alájában — és családjának részletesen elbeszélte, hogy mit látott Norvégiában. Leege k. a. meg van győződve, hogy Andree és bajársai az északi sarkon tartózkodnak s hogy egészségesen t. nek vssza. Mi azonban akkor fogjuk elhinni ha Gabányi megerősíti.

*** Küldöttségek visszaérése.** Ő felsége Erzsébet királyné temetésén részt vett küldöttségek közül Hajdúvármegye küldöttsége: Grof Degenfeld József kir. tan. főispán, Rásó Gyula kir. tan. alt. pán és Veszpremy Zoltán megyei főjegyző meg szombaton este indultak utnak hazafele s tegnap dé után 4 órakor érkeztek meg Debreczenbe. — Debreczen város küldöttsége: Simonffy Imre kir. tan. polgármester, Vecsey Imre városi tb. főjegyző (tanácsnok) és Lengyel Imre még a szombat éjtel Bacsben töltötték s csak tegnap este utaztak el Budapestre, hoonan a ma dé után 3 óra 36 perczkor érkező személyvonattal érkeznek haza.

*** Verekedő favágó.** K a r s a i Mihály a Bika szálló udvarán szokott írt vágósní nehaay társával. E nemes sport kifejezette erejét, s kész bármely pillanatban birkóval megbirkózni. Tegnapelőtt estefelé három realiskolai tanuló tért be a Bika udvarára, a hol K a r s a i Mihály működött. A fiuk megállottak és bámultak Karsait, s talán valamit szóáltak is hozzá, elég az, hogy Karsai egy pillanat alatt megindult, s szaladt a fiuk után az utcán L a c z k ó Sandort elesípte és kegyetlenül megrakta. Természetesen Laczkó sem hagyta annyiba a dolgot, hanem Karsait feljelentte, s kérte K a r s a i példás megbüntetését.

*** Tóth János nem nyugszik.** Ez a Tóth János furfangos legény. Akire egyszer haragszik, annak nem bocsát meg soha. A múlt héten megirtuk, hogy Tóth László mezőört gazdasági értekezés közben egy ásóval megtámadta s most újra arról szól a fama, hogy ugyancsak Tóth Lászlót inzultálta, Mikor ez elment haziról, kileste a kukoriczásban s Tóth László otthon maradt feleségét bántalmazni, csunyan szidni kezdte. Még akkor sem nyugodott, mikor Tóth László hazajött, sőt ki jelentette, hogy addig nem nyugszik, míg valamelyikőjüket meg nem öli. A rendőrség a javíthatlan Tóth Jánost körözi.

*** Együtt.** Egy szó és benne mennyi gondolat. N a g y József és az ő oldalbordája különben napszamosok és kitarának hűségesen egymás oldalán ugy a mindennapi küzdelmekben munkában, mint a pihenés gyönyöreiben. — no meg az ivásban.

Tegnap este is hűséggel támogatták egymást düllöngözve, meg megrögyő térdeikkel hangos énekszóval végig a csicsogón haza fele. A hangos rikkanások elhagattatasat két rendőr is megkísérelte — s lett erre ricsa.

Az érdemes házaspár a Csicsogó virágos nyelven szedte le az eg minden csillagot s rogyasztotta azt a rend buzgó óreire. Egyszóval a Csicsogó közönsége jót mulatott, míg a részegségben is együtt tartó házaspárt betudták kisérni a központra, Most ülnek együtt hűégesen várják a büntetést, melyet ha ki is öltenek ez egyszer nem együtt, de külön külön czellakban.

*** Párbaj napernyővel.** A megyeház előtti aszfaltjarda tegnap de után csinos botrány színhelye volt: A vasarnap delután sétáló publicum egy elegansul öltözött úri hölgy és egy csinos szemre való szobaleány körül sereglettek, kit az urógy alaposan ütlegelt selyem napernyőjével, mert hat — mert az a célcsap kújon ember — (természetesen »ferj uram«) rajta feledte a szemet ezen a — nagyot akart mondani — s nagyot is ütni. — — — Egy nagy recsesenes hallatszott s oda lett a 16 forintos napernyő.

A feltekeny asszony düne elől a közönség védte meg a talán bűnös, de igazán szemre való cziczust. Az ügynek különben a rendőrség nélfolytatása következik.

*** Lövelde köréből.** Díjat nyertek Legjobb szegővel Szabó Sándor 1 drb. 10 kor, arany, Legjobb mely lövéssel Fürst Ödön 4 koronát Legjobb körülövessel Monar Ferencz 4 koronát.

*** Végtagyalások.** A mai napon a kir. tsvszék végtárgyalást tartott Fekete Sándor s társa ellen orgazdaságer, Varadi József s társa ellen becsületsejtes és hamisításért. — Szept. 22-én Palfi János ellen lopasért. Ivanyi István s társa ellen súlyos testi sert sert. Ugyanaznap ite ethirdatesek.

A genfi merénylet és az anarchizmus.

— Fantazia. —

Írta: ifjabb gróf Bethlen Miklós.

Svajcz egyik felreeső vidékén, egy szikla üregében, az anarchisták egy nagy gyűlésre összejöttek s arra Michell Luizat, a szocialista nőt, ki egyszersmind theoriában anarchista, meghívták.

Az elnök megnyitotta az ülést egy dicserő beszéddel Luccheni anarchistára, ki meggyilkolt az osztrak császárnét és magyar királynét s ez által újra felelevenítette az anarchizmus eszméjét, melynek a gazdagokat és hatalmasokat folytonos rettegésben kell tartania.

Az elnök azt ajánlja, hogy Luccheni-nek szavazzanak az anarchisták köszönetet és elismerést.

Erre felalít egy anarchista vezér és így szolt:

»En az elnök indítványát nem pártolom, mert Luccheni nem teljes öte kötelességet és rossz példát mutatott; ő az elkövetett tett után elszadit, a helyet, hogy mint Anglióttó mikor Canovást megölte, nyugodtan helyt aljon és hagyja magát elfogatni. Luccheni gyáván viselte magát és elszaladt.

Ez egészen elenkezik az új eljárással, melyet az anarchisták a gazdagok és hatalmasok kivége tetésénél adoptáltak.

Regebben az urakodók és ministerek ellen intézett merénylet-rikkan sikerültek.

A golyó ritkan talált és a késsel ejtett seb nem volt veszedelmes.

Ennek oka pedig egyszerűen az volt, hogy a merénylőben elt az a reménylőben elt az a remény, hogy nem csak feladatot teljesíti, hanem saját személyét is megmenetheti.

Ebből aztán bizonyos habozás, bizonyos tétovázás támadt a merénylet kivitelében. A kez az id gesség miatt reszketett, a golyó nem talált, a kes felrecsuszott.

Igy menekült meg Lajos Fütöp, Umberto és sok más.

Mi anarchista vezérek két dologra jöttünk rea az utolsó időben, először, hogy midőn egyes személyek meggyilkolásáról és nem demonstrációról van szó, a bombák alkalmazása ritkan v zet czelhoz; másodsor rájöttünk arra, hogy az anarchistának, ki golyóval vagy késsel akarja a kiszemelt aldozót megölni, azzal a tudattal kell a tettet elkövetni, hogy neki is meg kell halnia, hogy számára nincs menekülés, hogy nemcsak ő, hanem egyszersmind öngyilkos is, mert neki nem szabad a hely színeről elszaladnia, meg kell várni, hogy elfogják, vagy hogy a nép szétszakgattja.

Az utóbbi évek tapasztalata bizonyítja, hogy azoknak az anarchistáknak, kik ugyszól-

ván az öngyilkosság szándékával köölték össze a merényletet, az utóbbi majdnem mindig sikerült. Így például a derek Caserio öngyilkos akart lenni, de a helyett, hogy a kést saját mellébe döfte volna, fölkereste Carnot-t, a francia köztársaság elnökét és leszúrta, mert tudta, hogy ezért okvetlenül halállal büntetik vagy a nép agyonveri a merénylet színhelyén.

Caserio utközben kést vásárolt s mindig gyalog ment, míg egyszerre nagy zajt hallott s látta, hogy Carnot kocsija közeledik: ekkor nyugodtan oda ment és az elnök szívébe döfte a kést. A nagy neptömegben meg el is menekülhetett volna; de megilt, nem ment el. Hasonlóképpen Angiolitto el volt készülve a halálra, midőn Canovas-t megölte. A miniszter neje látva férje meggyilkolását, rohant a nyugodtan álló gyilkosra, legyezőjével arcza csapta s így kiáltott:

— Orgyilkos!

— Nem vagyok orgyilkos — felelt nyugodtan Angiolitto — megboszáltam társaimat az általuk szenvedett kínzattalért és fölállódom saját életemet, hogy Canovas-t megbüntessem.

Igyekeztem tettemet úgy elkövetni, hogy ön, asszonyom jelen legyen a kivégzésnél, sajnálom, hogy kénytelen voltam önnek bannatot okézni.

Mi a kivégzések kivételében új rendszert adoptáltunk.

Felhagytunk a bombavet és a merénylet személynék elszántságára, bátorságára és fanatizmusára fektetjük a fősúlyt és az illető tulajdonságait várjuk a merénylet sikerét.

Luccheni a merénylet ekkövetése után — elszaladt; ez által az adoptált új rendszer ellen a kivégzésekkel kövendő eljárásnál — vetett; azért en neki tettéért elismerést nem szavazok.

Kis szünet után, szót kért az új anarchizmus vezére.

»En a fiatal anarchisták nevében szólok; felhasználom az alkalmat, hogy önök előtt kifejtsem az új iskola programját. Mi megtagadjuk Ravachol el híveinek elavult teóriáit

M nem dolgozunk sem dynamittal, sem gyilkossággal; nem akarunk épületeket felrobbantani vagy urakodokat meggyilkolni, mi fiatalok visszautasítjuk a Ravachol iskola által követett önfeláldozást és az anarchisták közti szolidaritást.

Mindenki boldoguljon a hogy tud és ne gondoljon embertarsaival. Feláldozni magát másért vagy egy eszméért, annyit tesz, mint dupe-je lenni egy illúziának, az illető saját boldogságának rovására.

A gyilkosság halálbüntetésre vezet, az elvűség netovábbja hazákat légberöpteni, a minék semmi haszna nincs és halállal lesz büntetve.

Mi fiatalok mint eszközt a megelhetésre ajánljuk es dicsőítjük a lopást, a csalást, a bizalommal való visszaélést és a hamis pénz készítését.

Belgiumban kurzust nyitottunk a hamis pénz készítésére: a tanítványok jól beváltak és 2 frankos és 5 frankos hamis pénzzel előtöltöttük Franciaországot.

Az új iskolának a professzora, Dr. Sague, ki felolvasásokat tart ezen czim alatt:

»Anarchista individualizmus.«

Önök tudom elítélik az új iskolát, de kérem hallgassak meg olykor azt is a mit Dr. Sague mond és látogassak meg alkalmilag előadásait.

A szónok a hallgatók zugása és fenyegetése közt elhagyta a gyűlést.

Vegre a vendég Michel Luiza jelentkezett szóhoz:

»Önök szívesek voltak engemet a nagy gyűlésre meghívni, habár jól tudják, hogy én theoretikus anarchista vagyok és nem veszek részt az anarchikus akciókban, minők a demonstrációk és a kivégzések.

Azonban még eddig a kivégzéseket theoriában helyesletem. Ellenben a Luccheni által ekkövetett merényletet határozottan elítélem. (Nagy zaj és püsszegés.) Kimondom nyil-

tan a mit érzek és gondolok — Luccheni megölt egy asszonyt a ki egész életében csak jót tett, enyhítette a nyomort, ápoltá a betegét, vigasztalta a szerencsétleneket.

Egyetlen bűne az volt, hogy koronát viselt, ezt meg lehetett volna neki bocsátani, mint a szegények és nyomorultak pártfogójának.

En Luccheni tettét határozottan elítélem.

E beszédre óriási zaj támadt, miután az elnök nagy nehezen helyreállította a csendet, így szólt:

— Mi önt, Michel Luiza meghívtuk nagy gyűlésünkre, mert azt hittük, hogy férfias lelke és erős akarata van: a mint beszédéből láttuk, ön egy olyan beteges, érzékes öreg asszony, mint a minő az egész női nem majdnem minden tagja ön nem körünkbe való, kérem távozzék.

— Mit keres itt köztünk egy becsületes asszony. Mi megtagadjuk a becsületet; ki vele! ki vele! És az öreg Michel Luiza csúfosan ki lett verve az anarchista nagy gyűlésből.

A nagygyűlés elfogadta az elnök indítványát s Luccheninek elismerést szavazott.

Az elnök zárbeszédében így szólt: Vezérfonalul az egyes anarchista merényletekre nevezve ajánlom a következőt:

Kimeljük az erőszakos ural odókat és abszolusztikus érzelmű minisztereket, kik akár meztelen, akár parlamenti abszolusztizmussal kormányoznak, ezek a mi természetes szövetségeseink, ezek a népet a mi karjainkba taszítják; csak azokat pusztítsuk el, kik tisztelben tartják a nép jogait es szabadságát; ezek az anarchizmusra nevezve veszélyesek. Ezzel az üzletnek vége volt s az anarchisták széteszöltek.

IRODALOM

Tanítónő képző-intézet Debreczenben. Lap tarsaink megemlékeztek a Svetics-intézet tovább fejlesztéséről. W o l a f f k a Nándor püspök S c h l a u e h bitorossai egyetertésben mar a jelen iskolai évben felállítja az elemi tanítónő képző-intézet első es második évfolyamát. Az új kuturintézetet örömmel üdvözöljük s kívánjuk, hogy a felekezeti béke, türelem s az igaz hazafiság magasiatán állza töltse be nemes hivatását s ne kövesse némely hasonló intézet példáját, melyek a felekezeti visszavonás üszkét dobálják a tarsadalom békes együttélésebe.

A rom. kath. nőtanító képző felállításáról írva, egyes lap tarsaink helytelen megjegyzést fűztek a hir regisztrálásához. Ugyanis azt állítják, — hogy ilyen intézet meg eddig nem volt D e b r e c z e n b e n holott ez tévedés. Az ev. ref. felsőbb leányiskola evék óta fenálló V. es VI. osztálya ugyanis megfelelő annak a 2 ev folyamának, mely a Svetics-intézetbe csak most nyílik meg, úgy, hogy a teljes tanítónő képző letesítéséhez, vagyis a meglevő 2 tanév tovább fejlesztéséhez, mindössze két osztályra lesz szükség. A valias es közoktatásügyi miniszter rendelete értelmében a debreczeni felsőbb leányiskola VI. osztályának elvezéséről szóló bizonyítvány alapján az a lami tanítónő képző III. évfolyamába minden felvételi vizsgalat nélkül közvetlenül lehet átlépni. Ha tehát más is az elnevezés, a lenyeg ugyanaz.

Különbön a debreczeni felső leányiskola mellett egy teljes tanítónő-képzőnek kiépítése mar oemesak tervezet, hanem tudvalevőleg határozatba ment, a mint ezt a tisztántuli egyházkerületi értekezlet e tárgy jkvi számából ismerni fogja közönségünk, a melyben láthatja, hogy a Szatmari prot. tanítónő-képzőnek mar a multévi szept. 21-ki egyházkerületi értekezleti gyűlésre headott tervezetnek kérdése ezen debreczeni prot. tanítónő-képző sorsától tetelet függőve.

Annyi bizonyos, hogy a Svetics-intézettel kapcsolatos r. kath. tanítónő-képző felállítása a debreczeni egyházat es a tisztántuli egyházkerületet felrazhatja es gyorsabb cselekvés-sarkalhatja — megdondolva, hogy ime a r. katolikus tanítónőképző Debreczenben eőbb

kiépül, mint az ev. ref. tanítónőképző; holott ezeknek még nincs ilyen intézetük, míg a r. katolikusoknak van s éppen Debr ezen szomszédjában Szatmáron is mar régen; a mikor pedig az ev. ref. egyházhoz kiválólag Debreczennek es nagy vidékének lakossága tartozik. »Videaut consules!«

KÖZGAZDASÁG

Hetiszemle.

Debreczen, szept. 18.

Gabonaüzlet. A »Debreczen« tudósító. (jától.) Az időjárás a héten nagyobbra száraz volt es a hőmérséklet is emelkedett. Csapadék csak szórnyosan fordult elő es rövid tartamu volt, ami által a mezei munkálatok a kemény talajban meg vannak nehezítve. A tengeri törése orszagszerte folyamatban van es a beérkező jelentések szerint a »közép« es »jó közép« között váltakozik. A vizállás továbbra is nagyon alacsony es a hajózás elé akadályokat gördit.

A külföldi piacokon az üzlet helyzete keveset változott es az árak nagyobbra tartottak. A forgalom promt árura szorítokzik, amelyert helyenként valamivel magasabb árakat fizettek, míg szállításra meg mindig alig van érdeklődés. Amerikában a folyó határidő csak a het vege felé volt gyorsabban emelkedő, míg a decemberi buza csak mérsékeltent javult. Franciaországban az üzlet kedvetlen maradt. Buza artartó ugyan, liszt azonban csökkenő irányzatot követ. Angliában az üzlet változatlan esendes. A többi kontinentális piacokon csak a fogyasztás szükséglete élénkíti az üzletet, a spekuláció tetlen es a forgalom gyenge.

Natunk az üzleti tevékenység szintén a mult heti mögött maradt. Az emelkedő határidő-piacz ugyan nem volt hatástalan, kenyermagvak iránt a kereslet azonban gyengült es így az emelkedés is csak szerény. A többi cikkekben tartott árak mellett kellemes hangulat.

Az üzleti hét részleteiről a következőké jelenthetjük:

Buza a het elején — tekintettel arra, hogy az országos gysz által megszaktiva, az üzlet elkeve kezdődött es ez által vasuti áruban nagyobb hozatalok is kerültek össze — sürgetően volt kinalva, míg a malmok csak ocoőbb árak mellett voltak hajlandók vásárolni.

A tulajdonosok kénytelenek is voltak 1—15 krajai engedményeket adni es így a forgalom fellendülhetett.

Az irányzat később is esendes maradt ugyan, a hozatalok azonban szinten csökkentek es további áreses így nem következhetett be.

Hozzajárult ehez a határidőpiac szilárd irányzata is s bár a malmok továbbra is tartózkodók maradtak, utóbb megis kénytelenítve voltak a tulajdonosok felemelt követeléseit figyelembe venni, mi által az eddigi árvesztéses teljesen pótolható volt. Az üzlet kellemes hangulatban zárul es a 4 napi forgalmat 150000 mm. tesszük. Külföldi buzában a forgalom korlátolt maradt.

Rozs a hét eljén el volt hanyagolva es a vételkedv is gyenge maradt. Később a fogyasztás jobb érdeklődést tanusított es mint-hogy elszállítási celokra is volt némi kereslet, az árak lassankint 15 krral emelkedtek. Minőség szerint helyben es Budapest tavolságában átvéve 6.85—9.5 frt, jobb árúert 7 frt-ig fizettek.

Árpa (takarmány es hantolási celokra) változatlan. A kinalat aránylag gyenge, a kereslet azonban mérsékelt. Minőség szerint 5.30—5.85 frt között érhető el helyben. Al-lomasokon átvéve a forgalom szerény maradt. Érdeklődésre csak jó minőségű tisztavidéki es ugyanolyan felvidéki árpa talalt, míg gyengébb aru el volt hanyagolva. Tiszavidéki arpakert 6.25—6.75 frt, felvidéki aruert 6.75—7 frt-ig fizettek allomasokon átvéve.

Zab vasuti áruban gyengén érkezik es hajóaruban is mérsékelt a kinalat. Megfelelően jó vételkedv mellett az árak szilárdan tar-

tottak és szín és tisztaság szerint 5.50—5.95 forintot fizettek helyben átvéve.

Tengeri a folyó hataridő ára szerint alakult, jobb minőségek 5—10 krajczarral drágábban keltek el. Elszállítási czelokra a kereslet gyengült.

O ajmagvak: Készaru káposztarepce alig van forgalomban, mert aru a piaczon nincs. Így tehát csak névlegesen jegyezhetünk 12—13 forintot. Bánati repce 11.25—11.75 forintot, vadrepce 5.50—6.20 forintot, lenmagé 10.—10.50 forintot, gonborka 8.75—9.50 forintot. Hataridő káposztarepce kezdetben szilárd maradt és változatlanul 12.90—13 forint között jegyzett, később ellanyhult és a hét vége felé újból 12.95 forintot zárul.

Hüvelyesek: Bab (új) fedezési feltételek folytan továbbra is élenkben volt forgalomban, az arak azonban változatlanok maradtak. Trieurt apró-zemü bab Gyöngyös Fegyházán 6.50—6.90 forintot, gömbölyü Baja-Zomboron 6.40 forintot, baroa bab Kalocsán 5.75. Nagy Karolyban 5.50 forintot jegyez. Köles helyben 4.30 forintot értékesíthető.

Vetőmagvak: Vöröshere. A hanculat továbbra változatlan, üzlet azonban meg nem fejlődött. Néveg új banati vöröshereért 38.—40 forintot, tavalyi aruért 32—35 forintot jegyzünk. Luczarna 30—35, muharmag 5—5.25, új bükköny 5.25—5.50 forintot jegyez. Balacsim 11—12 forintot jegyez helyben.

CSARNOK.

Az anarchia.

A sötétből előmászott egy undok varangy és világhirre tett szert. Lelki homályban nőtt fel, látó szeme lött szellemi halvány volt s magát egy eszme és politikai irány bajnokának hazudta, pedig közönséges zsvány.

Munkakerülő haramia, ki jogos nyomorát a »társadalomnak« és az »állam«-nak tulajdonítja, holott ha nyomorgott azért éhezett, mert a becsületes munkának még nagyobb ellensége volt, mint az államnak.

Most azonban, midőn gaztette révén kényelemre tett szert s urí ellátásban részesül, végtelenül jól érzi magát és boldogan helyél.

Ez a modern anarchista.

Zugolódik, larmazik addig, míg dolgozni kell, míg kinnal él, mihelyt azonban, bármily gazság aran, kényelemre tesz szert, azt a kényelmet lehetőleg kiélvezi, mert hiszen ki tudja, jön-e pár hónap után megint ilyen urí élet?

Ezt hívják ök eszmenek, a gályára vitétes napjaig tartó kényelmet, a siralomházban megadott kedvezményekert képesek életüket odadobni, mert hiszen pár hétnek, sőt esetleg csak pár napnak élnek, azontul aztán ugyis mindegy.

Nem, orgyilkosok, ez nem eszme, ez csak zsványosság.

Az eszme, a melyért halálig türünk

nélkülözünk, melyért elutasítunk minden kényelmet magunktól, melyért aszketa életet folytatunk, melyért lemondunk a világ minden előnyeiről, melyért aggódva várjuk a halált, hogy saját életünkben nem erhattük meg az eszme diadalát, melyért azonban örömmel szenvedjük azt is, mert magunkat lépesőnek tekintjük a jövő nemzedek számára, mely majd ott arat, ahova mi vetettünk s a mely helyet mi vérünkkel locsoltuk meg, hogy az elvetett magnak nedvessége legyen, ez az eszme, de csak a hittel bíró emberek számára.

A kinek nincs hite, a számára nincs eszme, mert a jövőbe vetett hit adja csak meg az eszmét.

A többi csak komédiás, épp úgy, mint a közélet komédiása, kik közül a legbecstelebb jár a becsület álarczában, a leggyávább, lesz katona, az istentagadó lesz pap, a tudatlan, gyöngefejú embert kiáltják ki tudósnak szóval mindenki a más helyet foglalja el, mert senki se juthat a magyi helyére.

E kor anarchistája csak beleillik korába.

A haramia teli szájjal kiáltja, hogy azért rabol, mert a vagyonbeli egyenlőtlenséget akarja kevesbiteni, a gyújtogató petrolőr a társadalmi rangfokozatot akarja megszüntetni a szörnnyü elem csapásának feidézése által; a dinamitos az »istenit igaz ágszolgáltatás«-t akarja sajátkezőleg előidézni és lömegyilkosságot vég-z örült ronbolasi szélszelyeben.

Azonban egyiket sem a hit vezeti, nem a jövőbe vetett bizalom, melyért áldozni óhajt, hanem a kaján gonoszság, melynek legnemesebb érzelme a káröröm.

Az ilyen irány ellen fel kell lépnie az államoknak önvédlemből. Nagyon tiszteljük az egyéni szabadságot, lehetőleg élünk is vele s megkövetjük mindenki számára, aki arra érdemes. De hogy e címen emberársai életét veszélyeztesse valaki, azt meggatalni kötelessége az államnak, ese leg államoknak, nemzetközi egyezmények útján.

Tudjuk azt is, hogy az »anarchia« szó val e gyilkos cenkek visszaélnék. E szó oly véghetetlenül roszhírű lett, hogy aki ezzel jö, egyen bár a legtisztább is, mocok tapad rája. Szól ez az u. n. »ideális anarchisták«-nak. Ma az anarchista: egyertelmű az orgyilkossal s »ideális orgyilkos« nem ismerünk, vagy legalább ezzel tisztességesen eibanni nem óhajtunk. S az »ideális« anarchista elősegíti a gaz »anarchista« czélait, mert saját fanatizmusával bearanyozza az alaváló príbek gaztetteit, ugyanazon zászló alatt harczolva: egyik krisztusi szelidseget és türelmet papolva, a másik fűrészeszelővel, konyhakéssel, furkóval, dinamittal és petróleummal rombolva. Vagy válasszanak azok az »ideális«-t» más jelszót, vagy hagyják abba ideális művöket, mert az orgyilkosokkal szövetségseknek tünnek föl a közös jelszavak és közös elvek hangzatosasával. Kettőjük között a különbség tehát csak az eszközök használatában van.

S még egy nagy szolgálja van a modern anarchianak: a sajtó. Az a hírlapirodalom, mely az emberek leghitványabb szenvedélyét, a kíváncsiságot szolgálja, pontos tudósításokat közöl az ily gaz orgyilkosok minden dolgairól, fontos egyénnek tünteti föl roppant részletesen foglalkozik vele s arczképet, nevárasat, életrajzat közli; boldog, ha egy értesülést szerezhethet a »magas« fogóvrol, szóval: utánzásra batorítja a többi orgyilkos-aspirant is s e fajt halhatat anna teszi.

Ebben kellene a hírlapirodalomnak valogatósna lennie, bármily érdekesnek lassek is az a hír, hogy a t. orgyilkos ur ma köhögött, tegnap ilyen szivart szitt, holn pra ilyen étidet kap, — ne vegyenek tudomást róla. — Meggyaláz tisztességes embert is az ha száján tisztességtelen egyénnek neve jar mind-egyre, — még jobban meggyalazza a hírlapot az ilyen szogalat.

Ne segítsük tehát elő az anarchiat indirekt uton, de segítsünk elyomni önvédlemből.

Nyilt-tér

Minthogy a tavasz előrehaladásával csecsemőket, gyermeket és felnőttest egyaránt fenyeget a járványok veszelye, ismét csak a minden alkalommal hálásan fogadott

MOHAI

ÁGNES-forrásunk

vízének használatát ajánljuk. Egyrészt mert olesó, igen kellemes és tiszta ivóvíz lévén, a tavaszi és nyári évszakokban kedvelt élvezetszerkent szerepel, másrészt, mert dus szénsavtartalmuál fogva, specíficus óvószer is a tífus, cholera és a gyermekek tífoid-szerű tavaszi-nyári hasmenése ellen. Ehhez járul még hogy a csecsemőt is megvédi az ilyenkor nagyon veszélyes hurutos bélbántalmak ellen, míg szoptatója e víz használata folytan nagyon kedvező összetételü és bőséges tejet nyer. A már meglévő gyomor- és bélhurutot gyermekeknél és felnötteknél gyógyítja. Kellemesen hatván be szénsava ál fogva a gyomor és bél idegeire; a gyermekek lázas megbetegedéseinél pedig nélkülözhetetlen hűtő, húgyhajtó és a szomatot csillapító hatásuál fogva.

Kedvelt borviz.

A mohai Ágnes-forrás kezelősége.

Főraktár:

Édeskuty L.

cs. és kir. udvari szállító BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 8.

Kapható minden gyógytárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Az általam legondosabban összeállított, tekintélyes orvosok által ajánlott és jónak talált vegytiszta

SÓSBORSZESZ

mely már eddig is igen nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden fűszerüzletben, valamint gyógyszer-táramban.

Ára egy kis üvegnek 45 kr., nagy üvegnek 90 krajczár.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel ingyen adatik

TÓTH BÉLA

gyógyszertára és illatszerraktára DEBRECZENBEN, (Tiszapalota.)

19. pzd; holott k, mig a r. ezen szom- n; a mikor ólag Debre- ga tartozik. zept. 18. tudósító. bára szaraz t. Csapadék s rövid tar- unkálatok a mehezítve. A matban van z eredmény tkozódik. A acsony es a et helyzete robbára tar- szorikozik. gasabb ara- mindg alig yo hataridő bban emel- k mérséke- z üzlet ked- gyan, liszt . Angliában . többi konti- tós szükség- zió telen és ég szintén a kedő hatar- lan, kenyér- an gyengül- ny. A több kellemes következőe tettel arr, gszakitva, az il vasuti aru- k össze - alnok csak jandók vá- is voltak és így a for- des maradt en csökken- következe- öpiac szilárd továbbra is mégis kény- felemelt kö- al az eddigi t. Az üzlet 4 napi for- földi buzak- anyagolva és söbb a fo- ott és mint- émi kereslet, lkedtek. Mi- est tavolságá- aruért 7 frtg olási celokra) yenge, a ke- öség szerint helyben. Al- reny maradt. tiszavidéki es mg gyengébb ki arpakert .75—7 frót érkezik e- at. Megfelelően alardan tar-

Üzleti könyvek nagy raktára.

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánljuk:

nyomtatványok elkészítésére

kereskedők, gyárosok és iparosok részére.

Levélpapír czégnomással

1000 drb. 3 frt 50 krtól feljebb.

Levélborték czégnomással

1000 drb. 2 frttól feljebb.

Monogrammal ellátott

Lakadalmi és béli meghívók.

Eljegyzési kártyák

nagyon olcsón.

Névjegyek

Tánczrendek

Számlák

Jegyzékek

Üzletjegyek

Körlevelek

Árjegyzékek

Műsorok

Zárszámadások

Évi jelentések

Dombornyomásu galvanizált remek

reklam falragaszok.

Pinczérszámlák, bor és sörczimkék.

Menu kártyák a legdiszesebb kivitelben.

Regények, elbeszélések, költemények.

Tudományos és szakmunkák előállítása.

Rovatos ivenk, tabellák.

Részvények' szelvények.

Elsőbbségi kötvények, értékpapírok.

Diszesen kiállított étlapok.

igen mérsékelt árak mellett.

Ruggyanta bélyegzők igen olcsón.